

การยอมรับความเสี่ยง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลและพฤติกรรม
การออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตจังหวัดปทุมธานี
Risk Acceptance, Financial Literacy towards Personal Finance and
Saving Behavior for Retirement of Private Company Employees
in Pathum Thani Province

เกตมนี่ พลับนิล

นักศึกษาปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

โทร.081-809-6943, E-mail: ketmanee_p@mail.rmutt.ac.th

สุภา ทองคง

อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

โทร.081-837-3899, E-mail: supa_t@rmutt.ac.th

Ketmanee Plubnil

Student, Master of Business Administration,

Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Supa Tongkong

Lecturer, Master of Business Administration Program,

Rajamangala University of Technology Thanyaburi

รับเข้า: 3 มีนาคม 2563 แก้ไข: 20 มีนาคม 2562 ตอบรับ: 2 เมษายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการยอมรับความเสี่ยง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคล พฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุ ความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับความเสี่ยงกับพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตจังหวัดปทุมธานี ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างพนักงานบริษัทเอกชนจำนวน 400 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างยอมรับความเสี่ยงได้ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง มีการออมเงินเพื่อการเกษียณอายุ 11-15 ครั้งต่อปี ออมเงินเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000 บาทต่อเดือน และพบว่าพนักงานที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน โดยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุ ส่วนการยอมรับความเสี่ยงไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุ

คำสำคัญ: การยอมรับความเสี่ยง การเงินส่วนบุคคล พฤติกรรมการออม การออมเพื่อการเกษียณอายุ

Abstract

The objectives of this study were to examine risk acceptance, understanding towards personal finance, saving behavior for retirement, relationship between risk acceptance and saving behavior for retirement, and association between understandings towards personal finance and saving behavior for retirement of employees who worked at private companies in Pathum Thani Province. Based on multistage sampling technique, the sample group of 400 employees from private companies were used in this study. Statistics including frequency, percentage, mean, standard deviation, Independent Sample t-test, One-Way ANOVA, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient were employed in the analysis at the statistical significance level of .01.

The findings indicated that risk acceptance of the respondents were at the upper-middle level whereas the understandings in personal finance were at the moderate level. Most respondents made savings for retirement 11-15 times per year, the savings amount were not greater than 2,000 baht per month. The study also revealed that employees who had difference personal factor had differences in saving behavior for retirement. Financial literacy towards personal finance had positive correlation with saving behavior for retirement while risk acceptance had no relationship to saving behavior for retirement.

Keywords: risk acceptance, personal finance, saving behavior, saving for retirement

บทนำ

ในปี พ.ศ.2560 โลกมีประชากรสูงอายุหรือคนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมากถึง 962 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 13 ของประชากรโลกทั้งหมด 7,550 ล้านคน สำหรับประเทศไทยมีประชากรสูงอายุ 60 ปี

ขึ้นไป 11 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 17 ของประชากรทั้งหมด 65.5 ล้านคน ประเทศไทยกำลังมีประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว คาดว่าอีกไม่เกิน 4 ปีข้างหน้า ประเทศไทยก็จะกลายเป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์เมื่อมีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงขึ้นถึงร้อยละ 20 จำนวนประชากรสูงอายุในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ประชากรที่เกิดในช่วงปี พ.ศ.2506-2526 กำลังเคลื่อนตัวกลายเป็นผู้สูงอายุ อีก 20 ปีข้างหน้า ประเทศไทยจะมีประชากรสูงอายุมากถึง 20 ล้านคน และที่สำคัญ คือ กลุ่มประชากรสูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป) จะเพิ่มขึ้นอย่างมากจาก 1.5 ล้านคนในปี พ.ศ.2560 เป็น 3.5 ล้านคน (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย [มส.ผส], 2560: 1)

โดยทั่วไปคนในวัยทำงานที่อยู่ในระบบเงินเดือนของประเทศไทยสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มหลัก คือ ผู้ทำงานให้กับหน่วยงานภาครัฐ และผู้ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งผู้ทำงานให้กับหน่วยงานภาครัฐจะมีระบบบำเหน็จบำนาญภาคบังคับ ความท้าทายสำหรับการจัดระบบบำเหน็จบำนาญภาคบังคับจะเป็นเรื่องสัดส่วนการออมภาคบังคับและหรือรูปแบบการลงทุนที่เหมาะสม ขณะที่ผู้ทำงานในหน่วยงานภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจไม่มีระบบบำเหน็จบำนาญ ทำให้ประเด็นเรื่องการวิเคราะห์ระดับสินทรัพย์การออมขั้นต่ำที่ผู้เกษียณอายุพึงมีสำหรับการประกันคุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐานจึงเป็นเรื่องที่ท้าทายสำหรับการจัดระบบบำเหน็จบำนาญสำหรับหน่วยงานภาคเอกชนและรัฐวิสาหกิจเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการออมเพื่อการเกษียณสำหรับทั้งภาครัฐ หรือการจัดให้ระบบสวัสดิการหลังเกษียณที่เหมาะสมจากนายจ้าง รวมทั้งสร้างความตระหนัก การรับรู้แก่ลูกจ้างให้มีการออมที่เหมาะสมสำหรับการบรรลุเป้าหมายความเพียงพอหลังเกษียณของตนเองได้ (คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2559)

ดังนั้น คนในวัยทำงานส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมการบริโภคในการใช้จ่ายใช้สอยจนเป็นหนี้สินกันมาก ผลที่เกิดขึ้น คือ การออมภาคครัวเรือนลดลงตรงข้ามกับการบริโภคที่เพิ่มขึ้น และที่สำคัญครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและหรือมีการศึกษาดำเนินกลุ่มที่มีการออมต่ำและมีปัญหาต่อการวางแผนการออมและชีวิตหลังเกษียณ การไม่สามารถบรรลุความเพียงพอของรายได้หลังเกษียณจากการออมและการลงทุนด้วยตนเองจะส่งผลให้เกิดเป็นภาระของระบบสวัสดิการที่จัดให้มีโดยภาครัฐและเป็นต้นทุนรวมของทั้งประเทศ รวมทั้งอาจส่งผลต่อการบริหารจัดการของงบประมาณด้านอื่น ๆ ของรัฐด้วย การมีเงินออมหรือระดับสินทรัพย์ขั้นต่ำเพื่อการเกษียณจึงเป็นความท้าทายที่ต้องอาศัยการสร้างความรู้ความตระหนัก การรับรู้ การบริหารจัดการเรื่องของการออมและการลงทุนที่เป็นรูปธรรมและสามารถเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้สูงอายุบรรลุวัตถุประสงค์ด้านความมั่นคงของชีวิตหลังเกษียณที่จะช่วยให้มีทุนชีวิตในช่วงที่เกิดปัญหาหรือเกิดความสั่นสะเทือนทางฐานะทางการเงิน มีทางเลือกในการใช้ชีวิตมากขึ้นทั้งในด้านการจัดหาปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต การรักษาพยาบาล การดูแลสุขภาพในครอบครัว (กรณิกา วาระวิชนี, 2560)

ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุ การยอมรับความเสี่ยง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออมส่วนบุคคล ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับความเสี่ยง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออมส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตจังหวัดปทุมธานี ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการอบรมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการออมส่วนบุคคล เพื่อการเกษียณอายุ พัฒนาแนวทางและกระบวนการเพื่อส่งเสริมการออม และสถาบันการเงินสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์การออมให้สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของผู้ที่ต้องการออมเพื่อการเกษียณและสอดคล้องกับพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

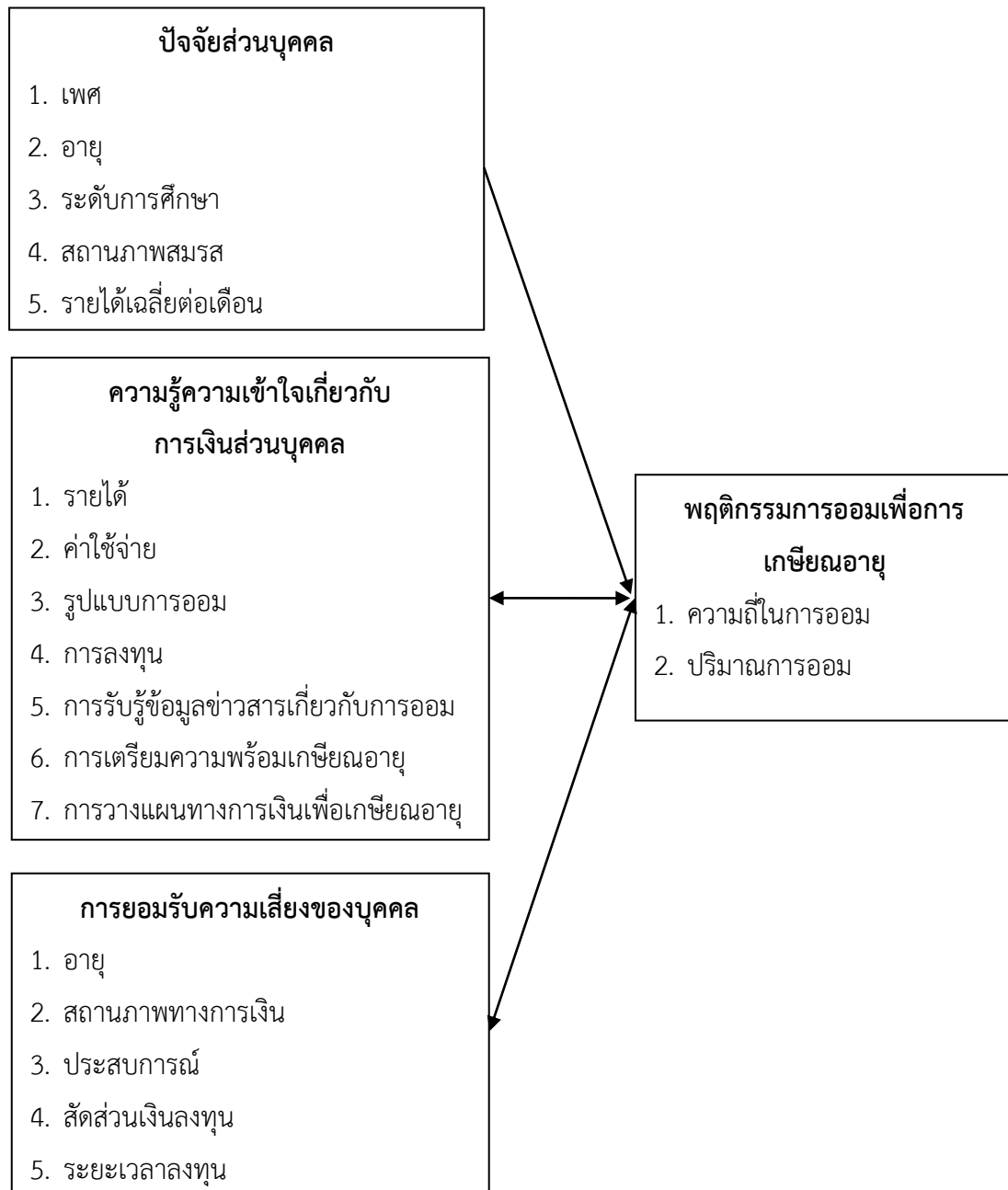
1. เพื่อศึกษาการยอมรับความเสี่ยงและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับความเสี่ยงกับพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชน

สมมติฐานการวิจัย

1. พนักงานบริษัทเอกชนในเขตจังหวัดปทุมธานีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน
2. ระดับการยอมรับความเสี่ยงของบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ
3. ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนการเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ ตามแนวคิดการวางแผนการเงินตาม “ทฤษฎี Maslow” ที่จำแนกออกเป็น 5 ลำดับขั้นตอน คือ ความต้องการพื้นฐานทางกายภาพ ความมั่นคง-ปลอดภัย ความรัก-ต้องการเป็นเจ้าของ การยอมรับจากผู้อื่น และความสำเร็จหรือความสมบูรณ์แบบของชีวิต ดังนั้น “การวางแผน” จึงเปรียบเสมือนการเตรียมพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ที่เราไม่สามารถคาดเดาได้

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินที่มากขึ้นส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินที่มากขึ้นเช่นกัน เราไม่สามารถตัดสินความรู้ความเข้าใจทางการเงินส่วนบุคคล โดยการวัดความรู้หรือประสบการณ์ หรือพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว ความรู้ความเข้าใจเปรียบเสมือนตัวชี้วัดความสามารถทางการเงินนั้น ต้องมาจากการวิเคราะห์ที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยเชื่อมโยงกันระหว่างความรู้ทางการเงิน ประสบการณ์ทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน ดังนั้น บุคคลที่มีประสบการณ์ทางการเงินและมีความรู้ความเข้าใจที่มากกว่า บุคคลนั้นก็จะสามารถจัดการกับเรื่องการเงินของตนเองที่มีความซับซ้อนอย่างมีประสิทธิภาพได้มากกว่าคนอื่น (พิชามญช์ ศรีสุวรรณ, 2558)

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออม แนวคิดของ จินณรัตน์ วราบุญนาคริรมย์ (2558) การรับรู้ (Perception) คือ การตีความว่าสิ่งที่รู้สึกนั้นคืออะไร การรับรู้เป็นกระบวนการทางความคิด (Cognitive Process) ที่สลับซับซ้อน มนุษย์ต้องมีการตัดสินใจก่อนที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเสมอ ในการตัดสินใจมนุษย์ต้องอาศัยข้อมูลที่ตนได้รับจากแหล่งต่าง ๆ และอาศัยกระบวนการรู้สึก (Sensation) เก็บข้อมูลดิบของสิ่งเร้าส่งไปยังสมอง และเข้าสู่กระบวนการรับรู้ ทั้งนี้กระบวนการรับรู้มี 3 ขั้นตอน คือ 1) การเลือกรับรู้ 2) การจัดระเบียบและประเภทของสิ่งเร้า 3) การตีความ การรับรู้ตรงสภาพความเป็นจริง

แนวความคิดเกี่ยวกับการยอมรับความเสี่ยง แนวคิดตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2558) ได้กล่าวไว้ในหัวข้อ “วางแผนการลงทุน” ว่า ความเสี่ยง คือ การไม่แน่นอน และความเสี่ยงอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา สามารถแบ่งประเภทของความเสี่ยงได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ความเสี่ยงทั้งระบบ (Systematic Risk) เป็นความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบในวงกว้าง และเป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถกำจัดให้หมดไปได้แม้ว่าจะกระจายการลงทุนอย่างดีแล้วก็ตาม 2) ความเสี่ยงเฉพาะตัว (Unsystematic Risk) เป็นความเสี่ยงเฉพาะของหลักทรัพย์หรือสินทรัพย์ที่เราลงทุนไว้เท่านั้น ไม่ได้เกิดขึ้นกับหลักทรัพย์อื่น ๆ

ความเสี่ยง คือ ความสามารถที่บุคคลจะยอมรับเหตุการณ์ต่างที่ไม่ได้คาดคิดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นตัวกำหนดการถือครองสินทรัพย์ในกลุ่มสินทรัพย์ลงทุน เพื่อให้ได้สัดส่วนที่ดีที่สุดภายใต้ความเสี่ยงและผลตอบแทนที่ต้องการของบุคคล ในการศึกษาทางการเงิน ความทนต่อความเสี่ยงได้มุ่งเน้นไปที่การตัดสินใจลงทุนทางการเงินโดยทั่วไปของบุคคล บุคคลที่มี

ระดับการยอมรับความเสี่ยงจะลงทุนสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง บุคคลที่กลัวความเสี่ยงมักจะลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ (จันทะสุก ลาตสะอาด และคณะ, 2561: 126)

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ พนักงานประจำที่ทำงานในบริษัทเอกชนในเขตจังหวัดปทุมธานี จำนวน 930,671 คน (สำนักงานแรงงานจังหวัดปทุมธานี, 2562: ออนไลน์) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณแบบทราปจำนวนประชากรที่แน่นอน กำหนดค่าของความเชื่อมั่นที่ระดับร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ร้อยละ 5 จากสูตรการคำนวณของ Yamane (1973) จากการแทนค่าในสูตร จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอำเภอที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจำนวน 2 อำเภอ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากแบบไม่คืนที่ สุ่มได้อำเภอธัญบุรี และอำเภอลำลูกกา จากนั้นเก็บตัวอย่างจากพนักงานบริษัทเอกชนใน 2 อำเภอนี้แบบสะดวก กำหนดจำนวนตัวอย่างที่ต้องเก็บจากแต่ละอำเภอตามสัดส่วนจำนวนบริษัทที่จดทะเบียนใน 2 อำเภอนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งมี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคล ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด จำนวน 13 ข้อ โดยระดับความรู้ทางการเงินจำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 9 คะแนน	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลต่ำ
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 9.01–18.00 คะแนน	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 18 คะแนน	ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลสูง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการยอมรับความเสี่ยงของบุคคล ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด จำนวน 10 ข้อ จำแนกการยอมรับความเสี่ยงเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

น้อยกว่า 15 คะแนน	หมายถึง การยอมรับความเสี่ยงระดับต่ำ
15–21 คะแนน	หมายถึง การยอมรับความเสี่ยงระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ
22–29 คะแนน	หมายถึง การยอมรับความเสี่ยงระดับปานกลางค่อนข้างสูง

30-36 คะแนน หมายถึง การยอมรับความเสี่ยงระดับสูง

37 คะแนนขึ้นไป หมายถึง การยอมรับความเสี่ยงระดับสูงมาก

ตอนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความถี่ในการออมและปริมาณเงินออมเป็นคำถามแบบให้ระบุจำนวนในช่องว่าง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคล การยอมรับความเสี่ยงของบุคคลและพฤติกรรมกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ศึกษาความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติทดสอบที (Independent Sample t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และกรณีพบความแตกต่างจะทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD) ของ R.A. Fisher

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับความเสี่ยงกับพฤติกรรมกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลกับพฤติกรรมกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การยอมรับความเสี่ยง

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ และระดับการยอมรับความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่าง

คะแนนการยอมรับความเสี่ยง	จำนวน	ร้อยละ	ระดับการยอมรับความเสี่ยง
น้อยกว่า 15 คะแนน	4	1.00	ต่ำ
15-21 คะแนน	124	31.00	ปานกลางค่อนข้างต่ำ
22-29 คะแนน	261	65.25	ปานกลางค่อนข้างสูง
30-36 คะแนน	11	2.75	สูง
37 คะแนนขึ้นไป	-	-	สูงมาก
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยอมรับความเสี่ยงระดับปานกลางค่อนข้างสูง จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 65.25 รองลงมา คือ ยอมรับความเสี่ยงระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 ยอมรับความเสี่ยงระดับเสี่ยงสูง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 และยอมรับความเสี่ยงระดับเสี่ยงต่ำ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

คะแนนความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ	ระดับความรู้ความเข้าใจ
น้อยกว่า 9 คะแนน	6	1.50	ต่ำ
9-18 คะแนน	207	51.75	ปานกลาง
มากกว่า 18 คะแนน	187	46.75	สูง
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลในระดับปานกลาง จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.75 รองลงมา คือ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับสูง จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.75 และมีความรู้ความเข้าใจระดับต่ำ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ออมเงินเพื่อการเกษียณอายุ 11-15 ครั้งต่อปี และเงินออมต่อเดือนเพื่อการเกษียณอายุโดยเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000 บาท

4. ผลการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน

4.1 พนักงานบริษัทเอกชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมด้านความถี่และปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการออมด้านความถี่และปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุจำแนกตามเพศ

พฤติกรรมการออม	เพศ	N	Mean	SD	t	Sig.
ความถี่ในการออม	ชาย	207	2.33	1.101	0.759	0.45
	หญิง	193	2.24	1.135		
ปริมาณการออม	ชาย	207	1.48	1.110	0.202	0.84
	หญิง	193	1.46	1.065		

จากตารางที่ 3 พบว่า พฤติกรรมการออมด้านความถี่ มีค่า Sig.=0.45 และปริมาณการออม มีค่า Sig.=0.84 ซึ่งมีความมากกว่าระดับนัยสำคัญ .01 หมายความว่า พนักงานที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมด้านความถี่และปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน

4.2 พนักงานบริษัทเอกชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมด้านความถี่และปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการออมด้านความถี่และปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุจำแนกตามอายุ

พฤติกรรมการออม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความถี่ในการออม	ระหว่างกลุ่ม	26.358	5	5.272	4.404	0.00**
	ภายในกลุ่ม	471.58	394	1.197		
	รวม	497.937	399			
ปริมาณการออม	ระหว่างกลุ่ม	49.535	5	9.907	9.246	0.00**
	ภายในกลุ่ม	422.162	394	1.071		
	รวม	471.698	399			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า พฤติกรรมการออมด้านความถี่ มีค่า Sig.=0.00 และปริมาณการออม มีค่า Sig.=0.00 ซึ่งมีความน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .01 หมายความว่า พนักงานที่มีอายุแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการออมด้านความถี่และปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 พนักงานบริษัทเอกชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมด้านความถี่และปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการออมด้านความถี่และปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุจำแนกตามระดับการศึกษา

พฤติกรรมการออม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความถี่ในการออม	ระหว่างกลุ่ม	3.549	2	1.774	1.425	0.24
	ภายในกลุ่ม	494.389	397	1.245		
	รวม	497.938	399			
ปริมาณการออม	ระหว่างกลุ่ม	60.5	2	30.250	29.205	0.00**
	ภายในกลุ่ม	411.198	397	1.036		
	รวม	471.697	399			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่า พฤติกรรมการออมด้านปริมาณการออม มีค่า Sig.=0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .01 หมายความว่า พนักงานที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการออมด้านปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.4 พนักงานบริษัทเอกชนที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมด้านความถี่และปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการออมด้านความถี่และปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุจำแนกตามสถานภาพสมรส

พฤติกรรมการออม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความถี่ในการออม	ระหว่างกลุ่ม	3.876	2	1.938	1.557	0.21
	ภายในกลุ่ม	494.061	397	1.244		
	รวม	497.937	399			
ปริมาณการออม	ระหว่างกลุ่ม	12.908	2	6.454	5.585	0.00**
	ภายในกลุ่ม	458.79	397	1.156		
	รวม	471.698	399			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 6 พบว่า พฤติกรรมการออมด้านปริมาณการออม มีค่า Sig.=0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .01 หมายความว่า พนักงานที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการออมด้านปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.5 พนักงานบริษัทเอกชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมด้านความถี่และปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการออมด้านความถี่และปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

พฤติกรรมการออม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ความถี่ในการออม	ระหว่างกลุ่ม	34.651	5	6.93	5.894	0.00**
	ภายในกลุ่ม	463.286	394	1.176		
	รวม	497.938	399			
ปริมาณการออม	ระหว่างกลุ่ม	187.44	5	37.488	51.961	0.00**
	ภายในกลุ่ม	284.258	394	0.721		
	รวม	471.698	399			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 7 พบว่า พฤติกรรมการออมด้านความถี่และปริมาณการออม มีค่า Sig.=0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ .01 หมายความว่า พนักงานที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการออมด้านความถี่ในการออมและด้านปริมาณการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับความเสี่ยงกับพฤติกรรมการออมเพื่อการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชน

ตารางที่ 8 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับความเสี่ยงกับพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ

พฤติกรรมการออม	Pearson Correlation (r)	Sig.	ความสัมพันธ์
ความถี่ในการออม	0.070	0.16	ไม่มีความสัมพันธ์
ปริมาณการออม	0.091	0.07	ไม่มีความสัมพันธ์

จากตารางที่ 8 พบว่า พฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุด้านความถี่ในการออมและด้านปริมาณการออม มีค่า Sig. มากกว่า .01 หมายความว่า การยอมรับความเสี่ยงของบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุทั้งด้านความถี่และด้านปริมาณการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

6. ผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชน

ตารางที่ 9 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ

พฤติกรรมการออม	Pearson Correlation (r)	Sig.	ความสัมพันธ์
ความถี่ในการออม	0.153**	0.00	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ระดับต่ำมาก
ปริมาณการออม	0.219**	0.00	มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ระดับต่ำ

** มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

จากตารางที่ 9 พบว่า พฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุด้านความถี่ในการออมและด้านปริมาณการออม มีค่า Sig. น้อยกว่า .01 หมายความว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านความถี่ในการออมมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก ($r=0.153$) และด้านปริมาณการออมมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r=0.219$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่าพนักงานบริษัทเอกชน ในเขตจังหวัดปทุมธานีมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเงินสามารถสืบค้นได้อย่างสะดวกรวดเร็ว แต่ก็ยังคงมีบางข้อมูลที่ทำให้ไม่สามารถศึกษาหรือรับรู้ได้อย่างละเอียด ทำให้การรับรู้และการทำความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง อีกทั้งมีการตั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายในแต่ละเรื่องไว้ และพยายามใช้จ่ายให้ไม่เกินงบประมาณเพื่อไม่ให้เกิดหนี้สินหรือการกู้เงินนอกกรอบในอนาคต ทำให้สามารถออมเงินเพื่อเตรียมเกษียณอายุได้ในอนาคต สอดคล้องกับแนวคิดของกรณิกา วาระวิชณี (2560) กล่าวว่า บุคคลจะมีความรู้ทางการเงินเพียงพอโดยใช้ข้อมูลหรือสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นภูมิคุ้มกันให้กับตนเองและครอบครัวให้สามารถจัดการทางการเงินได้

อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินณรัตน์ วราบุญนาคริรมย์ (2558) ศึกษาเรื่องการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงาน บริษัท ยูเซ็นโลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งพบว่าพนักงานมีการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาซึ่งการศึกษานี้ใช้กลุ่มพนักงานบริษัทเอกชนในจังหวัดปทุมธานีซึ่งมีหลากหลายบริษัท

การที่พนักงานบริษัทเอกชนในเขตจังหวัดปทุมธานีที่มีอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ที่แตกต่างกัน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุที่แตกต่างกัน เนื่องจากโดยธรรมชาติบุคคลเมื่อมีอายุมากขึ้น จะมีการวางแผนการออมมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อยทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านการเงินในวันที่เข้าสู่วัยเกษียณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย แก้วสุมาลี (2552) ศึกษาเรื่อง ความเชื่อ ทศนคติ และพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานของบุคคลทำงานวัยผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มที่มีระดับอายุมากกว่ามีการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุทำงานมากกว่ากลุ่มที่มีระดับอายุน้อยกว่าบุคคลที่มีรายได้ที่สูงหรือมากกว่าค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนก็จะมีการออมเงินที่มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิรารัตน์ อติชาตนันท์ และ แพรพรรณ มังคลา (2554) ศึกษาเรื่อง การวางแผนการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับวิธีการออมและลงทุน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ มณีพันธุ์วงศ์ (2552) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม อีกทั้งบุคคลที่มีสถานภาพแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการออมแตกต่างกัน กรณีบุคคลมีสถานภาพสมรสย่อมมีค่าใช้จ่ายที่มากกว่าคนโสดเนื่องจากมีภาระค่าใช้จ่ายที่ต้องรับผิดชอบบุคคลในครอบครัวเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนชพร นาคสีเหลือง และ สุภา ทองคง (2559) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ พบว่า สถานภาพส่งผลต่อการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่

การยอมรับความเสี่ยงของบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมด้านปริมาณการออมและความถี่ในการออม ซึ่งตามแนวคิดการเงินส่วนบุคคลกล่าวไว้ว่า บุคคลที่ยอมรับความเสี่ยงได้น้อยจะมีการวางแผนการเงินมากหรืออาจมีการออมเงินจำนวนมากกว่าหรือมีความถี่ในการออมเงินมากกว่าบุคคลที่ยอมรับความเสี่ยงได้มากกว่า แต่ผลการวิจัยไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปริมาณการออมและความถี่การออมได้รับอิทธิพลจากปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แต่การยอมรับความเสี่ยงของบุคคลอาจมีความสัมพันธ์หรือมีผลต่อวิธีการออมเงิน คือ บุคคลที่มีความสามารถในการ

การยอมรับความเสี่ยงได้สูง จะเลือกการออมเงินที่มีความเสี่ยงสูงเนื่องจากทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง แต่หากยอมรับความเสี่ยงได้น้อย ก็จะไม่เลือกออมเงินผ่านเครื่องมือทางการเงินที่มีความเสี่ยงน้อยและได้รับผลตอบแทนน้อยไปด้วย ดังแนวคิดการวางแผนการเงินของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2558) อธิบายว่า ในการออมเงินเพื่อการลงทุนเป็นการนำเงินออมไปลงทุนให้เงินงอกเงย เช่น ซื้อ พันธบัตร กองทุนรวม หุ้น ฯลฯ ซึ่งควรเลือกการลงทุนที่เหมาะสมภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้

ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกัน กับพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุด้านความถี่ในการออม และปริมาณการ ออม ทั้งนี้เนื่องจากหากบุคคลมีความรู้ทางการเงินเป็นอย่างดี มีการศึกษาหาข้อมูลจากทั้งตัวแทน สถาบันการเงินหรือการหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการและมีความเข้าใจ จะทำ ให้มีการลงทุนที่เพิ่มขึ้น ทั้งจำนวนเงินลงทุนและมีความกล้าตัดสินใจลงทุนได้มากขึ้นเพื่อให้ได้รับ ผลตอบแทนที่สูง ดังแนวคิดของ Solow Growth Model (1956) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการออม (Saving) และการลงทุน (Investment) ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้เศรษฐกิจเกิดการเจริญเติบโตได้ อย่างยั่งยืนในระยะยาว แต่สิ่งที่สำคัญไม่แพ้กันก็คือการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพ ของมนุษย์ที่เป็นตัวแปรในการทำให้เศรษฐกิจมีความเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืนเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐและสถาบันการเงินต่าง ๆ ควรจัดหลักสูตรอบรมเพื่อ เพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคล ตลอดจนเห็นความสำคัญของการเงินส่วนบุคคล โดย มุ่งเน้นกลุ่มพนักงานบริษัทเอกชนซึ่งมีจำนวนมาก ทั้งนี้หากบุคคลเหล่านี้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น จะ ส่งผลให้มีการออมเงินเพื่อการเกษียณมากขึ้น
2. สถาบันการเงิน ควรออกแบบผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการออมให้เหมาะสมกับช่วงอายุ สถานภาพสมรส รายได้ และพฤติกรรมการออมของแต่ละกลุ่มลูกค้า
3. รัฐบาล สถาบันการศึกษา และสถาบันการเงิน ควรประชาสัมพันธ์เพื่อให้บุคคลตระหนัก ถึงความสำคัญของการวางแผนการเงิน การออมเงิน และรูปแบบการออมเงินที่เหมาะสมตามแต่ ลักษณะส่วนบุคคล เพื่อให้สามารถวางแผนการออมได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานบริษัทเอกชนในพื้นที่ปทุมธานี เท่านั้น ทำให้ได้ผลการวิจัยเฉพาะกลุ่มในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษา ประชากรกลุ่มอื่นและในเขตพื้นที่อื่นเพิ่มเติมเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมการออมเพื่อการ เกษียณอายุต่อไป

2. ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล อาจทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบทุกด้าน ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้งานวิจัยที่ได้มีเนื้อหาที่สมบูรณ์ครบถ้วนและครอบคลุม

3. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุเพิ่มเติม เช่น รายได้ครัวเรือน รายจ่ายครัวเรือน และหนี้สินครัวเรือน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรณิกา วาระวิชนี. (2560). **ความรู้ทางการเงินและความอยู่ดีมีสุขทางการเงินของพนักงานในสถาบันการเงินกรณีศึกษาจากพนักงานไทยพาณิชย์**. การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา และคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2559). **โครงการการศึกษาวิเคราะห์ระดับสินทรัพย์การออมขั้นต่ำที่ผู้เกษียณอายุพึงมีสำหรับการประกันคุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐาน (วัยสูงอายุ)**.
- จันทะสุก ลาตสะอาด และคณะ (2561). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมส่วนบุคคลของคนวัยทำงาน ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่, 11(1): 126.
- จิณณรัตน์ วราบุญนาคริรมย์. (2558). **การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงาน บริษัทยูเช็นโลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด**. สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชานีเยฮ์ ช่างวัฒนกุล. (2559). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของประชาชนจังหวัดสตูล**. สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). **การวางแผนการเงิน**. ค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562, จาก https://www.set.or.th/education/th/start/start_start.pdf
- ธิดารัตน์ อดิชาตนันท์ และ แพรวพรรณ มังคลา. (2554). **การวางแผนการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค**. งานวิจัยปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เนษพร นาคสีเหลือง และ สุภา ทองคง. (2558). **ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่**. การประชุมวิชาการระดับชาติ RMUTT Global Business and Economics Conference (RTBEC 2558). คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- พิชามญชุ์ ศรีสุวรรณ. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารการเงินกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ของลูกค้ายานยนต์พาณิชย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี**. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 6. กลุ่มด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.). (2560). **สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2560**. ค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562, จาก http://www.dop.go.th/download/knowledge/th1552463947-147_0.pdf
- วันชัย แก้วสุมาลี. (2552). **ความเชื่อ ทศนคติ และพฤติกรรมเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานของบุคคลทำงานวัยผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศุภวรรณ มณีพันธุ์วงศ์. (2552). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม**. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดปทุมธานี. (2562). **สถิติแรงงานจังหวัด**. ค้นเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562, จาก https://pathumthani.mol.go.th/wp-content/uploads/sites/42/2019/11/srng_3_62_snng_aerngngaan_sthiti_phuuwaangngaan.pdf
- Solow Robert. (1956). *A Contribution to the Theory of Economic Growth*. **Quarterly Journal of Economic**, 70 (February).
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd ed. New York: Harper and Row Publication.